

УДК 332.3:913

РОЛЬ ЗЕМЛЕУСТРОЮ У РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЇ ТА РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЙ

П. Колодій, к.е.н.

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Ведення рекреаційної діяльності – це один із процесів, який у сучасному суспільстві є засобом поживлення внутрішніх і зовнішніх інвестицій. Розвиток цього процесу може стати одним із пріоритетних напрямів у Західному регіоні України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розвитку рекреації та управління цим процесом постійно досліджується вітчизняними вченими, зокрема В. Горлачуком, І. Ковальчуком, В. Липчуком, Г. Червком, З. Паньківим та ін., які зробили значний внесок у вивчення проблеми як правового та економічного поля, а також оцінки природноресурсного потенціалу.

Проте й надалі залишається актуальним дослідження ролі системи землеустрою в розвитку рекреації та рекреаційного потенціалу територій.

Постановка завдання. Мета публікації – окреслити напрями впливу на процеси регулювання земельних відносин, які дозволяють розвивати рекреаційний потенціал територій та рекреацію в умовах законодавчого поля України.

Виклад основного матеріалу. Сучасне суспільство все більше спрямовує зусилля на ефективне використання трудових ресурсів за допомогою створення автоматизованих робочих місць, збільшення пенсійного віку, збільшення тривалості перебування на робочому місці через ненормований робочий день, різноманітні підвищення кваліфікації тощо. Проте вченими доведено, що ефективність роботи залежить не лише від інтенсивності використання трудових ресурсів, а й від умов, в яких ці трудові ресурси відновлюють свою активність і працездатність. Справді, відпочити й набратися сил на наступний робочий день можливо і в домашніх умовах, проте зміна умов перебування за час відпочинку, зміна способу та стилю відпочинку дає значно вищий ефект, який сприяє підвищенню працездатності як у фізичній, так і в інтелектуальній праці. І в цьому питанні сучасне суспільство значну ставку робить на рекреацію, а саме активний відпочинок.

Рекреація (фр. *recreation*, пол. *rekreacja* – відпочинок, від лат. *recreatio* – відновлення сил) – відновлення чи відтворення фізичних і духовних сил, витрачених людиною в процесі життєдіяльності; рекреація передбачає різноманітні види діяльності у вільний час, спрямовані на відновлення сил та задоволення широкого кола особистих і соціальних потреб та запитів.

У системі землеустрою рекреація розглядається через призму територій, які використовуються для рекреації або потенційно є придатними, або їх близькість та режим використання якимось чином може вплинути на стан рекреаційних територій [4].

Саме такий погляд на діяльність у сфері рекреації дає змогу вплинути на розвиток рекреації та коректувати систему використання земельних ресурсів з метою підвищення рекреаційного потенціалу територій.

Територіальне планування земель різного цільового призначення є одним із головних чинників, які впливають на раціональне використання земельних ресурсів. Одним із найважливіших документів, які розробляються для планування на перспективу, є «Схема планування території», яка має декілька рівнів – державний, регіональний та місцевий [3]. А саме:

на державному рівні:

- генеральна схема планування території України;
- схема планування окремих частин території України (природно-територіальні комплекси);

на регіональному [1; 3]:

- схема планування території області (району);
- схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень (області чи району);

на місцевому [1; 3]:

- генеральні плани населених пунктів;
- плани зонування території;
- детальний план території;
- проекти землеустрою щодо впорядкування території населених пунктів;
- проекти землеустрою щодо створення нових та впорядкування існуючих землеволодінь та землекористувань;
- спеціальні тематичні карти;
- тощо.

Показана ієрархія документації з планування території має чіткі завдання для кожного з рівнів.

Коли «Генеральна схема планування території України» регламентує перспективні та пріоритетні напрями діяльності, то наступні рівні деталізують і, визначаючи місцеві пріоритети, показують шляхи здійснення програми та поетапного розвитку кожного з них зокрема [2; 5].

Розвиток рекреаційної діяльності не може ґрунтуватися лише на наявності багатих природних ресурсів, сприятливих кліматичних умов, мінеральних вод чи інших ресурсів. Адже це є лише прихований потенціал, який може бути недоступний роками чи десятиліттями або втрачений через безгосподарність. Розвиток рекреації – це процес, який задіює всю вертикаль управлінської влади і проникає в глибину соціально-економічних відносин суспільства.

Система землеустрою в Україні тісно пов'язана зі соціальною та економічною сферою нашого суспільства, адже все пов'язано із землею, а отже, з подальшою перспективою розвитку окремо взятої території.

Окрім загальноновизначених на загальнодержавному рівні пріоритетів рекреаційного розвитку територій, необхідно врахувати такі чинники на регіональному рівні [3]:

- перспективне функціональне зонування території за видами перспективного використання;
- наявні перспективні курорти, значні зони масового відпочинку;
- елементи національної екологічної мережі;
- охоронні зони та зони санітарних округів;
- території та об'єкти природно-заповідного фонду й інші природоохоронні території.

Усі ці елементи необхідно висвітлити не лише в текстовому чи цифровому вимірі, а й у вигляді картографічного матеріалу, який забезпечить наглядність ситуації, адже це надзвичайно важлива інформація для розробки містобудівної документації та проектів землеустрою щодо створення нових та впорядкування існуючих землеволодінь і землекористувань.

Також необхідно пам'ятати про не менш важливі чинники – трудові ресурси, зайнятість населення, інфраструктуру території та напрями розвитку економічної діяльності, ігнорування яких може спрямувати територіальну громаду не до розвитку, а до занепаду.

Розробка плану розвитку рекреаційної діяльності чи створення умов для перспективи її розвитку (рекреаційного потенціалу) є складовою частиною схеми землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень. Адже саме на цьому рівні можливо узгодити всі «вузькі» місця і розробити не лише перспективний картографічний план, а й економічний щодо здійснення задуманого. Найціннішим аспектом у цьому документі є те, що його складають на 10-15 років, а отже, це програма, яка не залежить від зміни влади чи політичного курсу, тому що спрямована на задоволення потреб населення, зокрема його економічне та соціальне забезпечення.

Висновки. Система землеустрою тісно пов'язана із соціально-економічними процесами, які відбуваються в суспільстві, а отже, має безпосередній вплив на розвиток рекреаційної діяльності та рекреаційного потенціалу території. Важливе місце в цьому процесі мають схема землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальних утворень, що є основним прогностичним документом перспективного використання земель не лише району, а й кожної окремо взятої територіальної громади.

Бібліографічний список

1. Про землеустрій : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.
2. Склад та зміст генерального плану населеного пункту : ДБН Б.1.1-15:2012. – К. : Мінрегіонбуд, 2012. – 21 с.
3. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях : ДБН Б.1.1-13:2012. – К. : Мінрегіонбуд, 2012. – 27 с.
4. Управління земельними ресурсами. Т. 1: Законодавча база / О. І. Митрофанова, М. О. Пілічева, А. Я. Сохнич [та ін.] ; TEMPUS IV. – Донецьк : УНИТЕХ, 2012. – 282 с.

5. Управління земельними ресурсами. Т. 4: Екологічне, планувальне та будівельне право / О. С. Петраковська, Л. І. Тузова ; TEMPUS IV. – Донецьк : УНИТЕХ, 2012. – 282 с.

Колодій П. Роль землеустрою у розвитку рекреації та рекреаційного потенціалу територій

Ведення рекреаційної діяльності – це один із процесів, який у сучасному суспільстві є засобом поживлення внутрішніх та зовнішніх інвестицій. На сьогодні залишається актуальним дослідження в напрямі визначення ролі, методів та способів системи землеустрою у розвитку рекреації та рекреаційного потенціалу території.

Ключові слова: рекреація, рекреаційний потенціал територій, землеустрій, планування території.

Kolodiy P. Land management in the development of recreation and recreational potential of areas

Recreation activities are among the processes, as well as they are means of intensification of domestic and foreign investments nowadays. Researches as for the determination of role, methods and techniques of land management in the development of recreation and recreational potential of areas are actuality nowadays.

Key words: recreation, recreational potential of an area, land management, planning of territories.

Колодій П. Роль землеустройства в развитии рекреации и рекреационного потенциала территорий

Рекреационная деятельность – один из процессов, который в современном обществе используется как способ активизации внутренних и внешних инвестиций. На сегодняшний день остаются актуальными изыскания относительно по определению роли, методов и способов системы землеустройства в развитии рекреации и рекреационного потенциала территорий.

Ключевые слова: рекреация, рекреационный потенциал территорий, землеустройство, планирование территории.